

Palotás József
Felnőttképzési Akkreditáló Testület elnöke
Nemzeti Munkaügyi Hivatal
Szak- és Felnőttképzési Igazgatóság

Tisztelt Elnök Úr!

Köszönettel vettük a Testület felkérését. Ajánlásainkat az alábbiakban foglaljuk össze:

2010. májushoz képest olyan szakmai, vagy jogszabályi változások nem léptek sem érvénybe, sem hatályba, amelyek a nyelvi képzésekre vonatkozó követelmények, vagy akár azok megítélésének változtatását indokolnák. Vonatkozik ez különösen a felkérésben tételesen is felsorolt részletekre.

Téves és félrevezető lenne azt állítani, hogy a nyelvelsajátítás/nyelvoktatás módszertana, megközelítése, eszközei, formája, a nyelvismeret mérése/értékelése, vagy akár bármelyik oktatott idegen nyelv maga olyan mértékben megváltozott volna az elmúlt alig két év során, hogy szükség lenne a nyelvekre vonatkozó akkreditációs követelmények újraértelmezésére. (Az államilag elismert nyelvvizsgák 2008-ra lezárult szintillesztése óta lényegi változás nem történt.)

Mivel a jelenleg parlamenti jóváhagyásra váró új T/9928. számú törvényjavaslat a felnőttképzésről 2013. július 1-től egészében más megközelítésbe helyezi az állami jóváhagyást, valamint új fogalmakat, követelményeket és eljárásokat helyez kilátásba, nem indokolt az elvárások ilyen rövid időszakra szóló átdolgozása.

- 1) **a célok eléréséhez szükséges óraszámok:** Meggyőződésünk, hogy annak idején kellő alapossgal járta körbe a FAT mielőtt felkerült volna a honlapjára a „Segédlet” nyelvi képzésekre vonatkozó része: A FAT nyelvi bizottságának előterjesztéseként, a Nyelviskolák Szakmai Egyesületének ajánlását vitatták meg és fogadták el a FAT nyelvi szakértői.

A „Segédlet” vonatkozó része ezen rövid átmeneti időszakban is minden további kockázat nélkül alkalmazható.

21. o.: „*Nyelvi képzések akkreditációja során sokat vitatott pontja a képzés időtartama. A jogszabály meghatározott óraszám megadását várja el, miközben ugyanazt a célt különböző célcsoportokkal, csoportlétszámmal, intenzitással, stb. igen különböző idő alatt érhető csak el. A program összórászámának megállapításakor egy konkrét, tervezett órászámot kell megadni. A KER ilyen szempontból nem ad irányelveket. Nem létezik olyan jogszabály, hivatalos állásfoglalás, mely szabályozná az egyes szintek eléréséhez szükséges órászámot. Adatokat, ajánlásokat erre vonatkozóan ugyanakkor nem csak a tapasztalat, hanem különböző források is nyújtanak. Ezek az adatok a nyelvi kiadók katalógusaiban, könyvborítóin, honlapjain megtalálhatók.*

A FAT nyelvi szakértőinek konszenzusos véleménye alapján a javasolt minimum óraszámok az alábbi tartományok felelnek meg:

- A1 50-60 tanóra
- A2 100-120 tanóra
- B1 200-240 tanóra
- B2 400-480 tanóra
- C1 600-720 tanóra
- C2 800-960 tanóra

Ezek az óraszámok átlagos képességű nyelvtanulók részvételével szervezett tanfolyamokra vonatkozhatnak. A minimális óraszám az értékek alsó vagy felső szintjéhez közelíthet többek között a heti óraszámotól, a tanult nyelvtől, az oktatás módszerétől, a tanulói létszámtól függően. Az alsó minimum határhoz is igazodhat pl. heti 4 órás (2x2 órás) beosztású tanfolyam, vagy a jellemzően másodikként tanult idegen nyelvet oktató kurzus, míg a felső minimum határhoz igazodhat pl. a jellemzően első idegen nyelvként tanult angol vagy németet oktató, a frontális oktatási módot előnyben részesítő, magasabb (12) létszámú kurzus. A minimális határszám elfogadhatóságát tehát a fenti és más tényezők mérlegelésével lehet eldönteni.”

Nincs magára valamit adó, komoly szakember, szakmai szervezet, aki a képzés eredményességét befolyásoló végtelen sokaságú tényezőt figyelmen kívül hagyva az egyes KER szintek eléréséhez szükséges óraszámot merev –tól, -ig határok közé szorítva, számszerűen meghatározná.

Jó nevű nemzetközi könyvkiadók időnként meghatároznak szintekhez rendelhető óraszámokat, amik gyakorlatilag a szóban forgó kiadványaik anyagának tanításai óráit jelzik.

Hueber szerint pl. 1 KER szint = 120 óra, ez A1-től C1-ig összesen 720

De pl. a Deutsche Welle szerint:

- A175 tanóra
- A2.1 150 tanóra
- A2.2225 tanóra
- B1.1 300 tanóra
- B1.2400 tanóra

Nemzetközileg elismert szakmai szervezetek, könyvkiadók, vizsgarendszerek csak angolra vonatkoztatva többnyire azonos **irányszámokat** határoznak meg, a kontaktórákon kívüli tanulásra szánt időt is beszámítva:.

<http://theenglishacademy.ie/english-courses/alte.html?d4dad6935f632ac35975e3001dc7bbe8=333f264bd4f6e6d543e7abc9aa5a810a>

<http://www.cambridgeenglish.org/about-us/what-we-do/international-language-standards/>

<http://www.englishprofile.org/>

The Association of Language Testers in Europe (ALTE)

<http://www.englishclub.com/esl-exams/levels-cef.htm>

http://archive.ecml.at/mtp2/Elp_tt/Results/

<http://www.pearsonlongman.com/ae/cef/cefguide.pdf>

<http://www.cambridgeesol.org/about/standards/can-do.html>

C2 Approximately 1,000–1,200

C1 Approximately 700–800

B2 Approximately 500–600

B1 Approximately 350–400

A2 Approximately 180–200

A1 Approximately 90-100

De találunk példát alacsonyabb ajánlott óraszámra is, pl. nyelvvizsgára felkészítő tanuláshoz kapcsolódóan:

http://www.cityandguildsenglish.com/Guided_Learning_Hours#

International IESOL International Spoken ESOL

80-120 (A1) 120-150 (A1)

150-250 (A2) 200-250 (A2)

350-400 (B1) 300 - 400 (B1)

500-600 (B2) 500-600 (B2)

600 - 700 (C1) 600-700 (C1)

800 - 900 (C2) 750 900 (C2)

Mind ezek fényében továbbra is megalapozottnak tartjuk a Segédletben jelenleg szereplő óraszámokat.

b) **a hiányzás mértéke:** „Segédlet” 16. oldal: „A megengedett hiányzás általánosan elfogadható mértéke a kontaktórák 20%-a, de minden esetben a képzési program jellegéhez, követelményeihez illeszkedőnek kell lennie.”

Nyelvi képzés esetében egy elfogadható **felső határt** indokolt megállapítani, így a 20%-nál magasabb mértékű hiányzás is elfogadható lehet. Nem ésszerű követelmény, sőt fogyasztóvédelmi előírásokba is ütközhet, ha csupán a hiányzás mértékének túllépésével kizárja magát a képzésből a képzésben résztvevő, amennyiben a program egyéb, de különösen a kimeneti követelményeit (záróértékelésen való megfelelés) teljesíti. Ez nem zárja ki annak lehetőségét, hogy az egyes pályázatok ennél szigorúbb feltételt szabjanak a támogatások megítélése során, de ésszerűtlen követelménnyel szembesítenénk a munkahelyi támogatással, vagy önerőből megvalósuló képzésben résztvevőket.

c) **az előzetes tudásmérés kötelezővé tétele:** Nyelvi képzések esetében, tekintettel a képzés jellegére és a képzés célcsoportjának igényeire, gyakorlatilag **eddig is kötelezőnek tekintettük**, a teljesen kezdő nyelvtanulóktól eltekintve. Lásd még: Segédlet 24. oldal: „*Figyelembe véve, hogy az előzetesen megszerzett ismeretek felmérését és beszámítását a felnőttképzési jog több helyen is*

kiemelten kezeli, nem engedhető meg, hogy a képző ne határozzon meg erre vonatkozó tartalmat.”

- d) **a saját fejlesztésű tananyag nyomon követhetősége:** Amennyiben kizárólag saját fejlesztésű tananyagot kíván alkalmazni a képző intézmény a program megvalósítása során, akkor azt teljes terjedelmében csatolnia kell. Csak annak ismeretében állapítható meg, hogy a képzés, ill. annak moduljainak célja az adott óraszám, csoportlétszámmal, intenzitással, stb. reálisan megvalósítható célkitűzés-e. Lásd Segédlet, 39. o.: *„A tananyag megfelelősége megítéléséhez azonban a FAT fenntartja a jogot a saját fejlesztésű tananyag megismerésére és annak figyelembe vételére az akkreditációs döntés során.”*
- e) **a kompetencia fogalmának értelmezése:** ezt a CI. tv. definiálja – nem írhatjuk felül, nem értelmezhetjük másként: *„a felnőttképzésben részt vett személy ismereteinek, készségeinek, képességeinek, magatartási, viselkedési jegyeinek összessége, amely által a személy képes lesz egy meghatározott feladat eredményes teljesítésére”.*

Lásd még:

- 1.) Közös Európai Referenciakeret(magyar kiadás)2.1. 12.oldal: *„ A kompetenciák azon ismeretek, készségek és személyiségjegyek összességét jelentik, amelyek lehetővé teszik, hogy az egyén cselekvéseket hajtson végre. .. A kommunikatív nyelvi kompetenciák képessé teszik az egyént, hogy nyelvi eszközök alkalmazásával cselekedjen.”*
- 2.) www.nefmi.gov.hu/.../kr/04_elo_idegen_nyelv.rtf *„Az élő idegen nyelv tanításának és tanulásának alapvető célja a kommunikatív nyelvi kompetenciák kialakítása. A kommunikatív nyelvi kompetencia fogalma azonos a használható nyelvtudással. Az adott szituációnak megfelelő nyelvhasználati képességet jelentik.”*
- f) **A Segédletnek számos olyan pontja van, amelyek nyelvi képzésekre vonatkoztatva szakmailag teljes mértékben indokolatlanok és féleértésekhez vezetnek. Pl.:** irreleváns a tanórák elméleti és gyakorlati órákra való szétválasztása és %-os arányának feltüntetése, hasonlóan a képzés során alkalmazott módszerek %-os megoszlásának meghatározásához. Ezért fontosnak tartjuk hangsúlyozni, hogy az új jogszabályok végrehajtási rendeleteiben, valamint azokhoz kapcsolódóan kizárólag a képzés jellegét, sajátosságait figyelembe vevő feltételrendszer készüljön, hiszen csak egy szakmailag megalapozott és hiteles keretrendszer biztosíthatja a törvényben is elvárt minőségi nyelvoktatást.

2013. március 19.

Nyelvtudásért Egyesület

Sipos Júlia
Szakértő

Rozgonyi Zoltán
elnök